

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1994-1995

OPENBARE COMMISSIEVERGADERINGEN

HANDELINGEN

COMMISSIE VOOR WELZIJN EN GEZONDHEID

VERGADERING VAN 7 FEBRUARI 1995

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over het invullen door de OCMW's van hun bijdrageplicht
Met redenen omklede motie

Interpellatie van de heer M. Maertens tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over het hulpmiddelenbeleid van de Vlaamse regering ten aanzien van gehandicapte personen
Met redenen omklede motie

VOORZITTER: de heer M. Olivier

— *De interpellatie wordt gehouden om 10.15 uur*

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over het invullen door de OCMW's van hun bijdrageplicht

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Vaerenbergh tot mevrouw Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin over het invullen door de OCMW's van hun bijdrageplicht.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, deze aangelegenheid bevindt zich op het randje tussen de federale en de Vlaamse bevoegdheid en gaat over de maatschappelijke benadering van bepaalde problemen.

Iedereen weet dat de Code Civil uit de negentiende eeuw voorziet in de onderhoudsplicht tussen ouders en kinderen. In het Burgerlijk Wetboek werd een bepaalde regeling getroffen, uitgaande van het principe dat ouders tot onderhoud en opvoeding van hun kinderen verplicht zijn en dat kinderen moeten instaan voor

het onderhoud van hun ouders vanaf het ogenblik dat deze laatste hulpbehoevend zijn.

In de loop van de tijd zijn de maatschappelijke visies desbetreffend gewijzigd in die zin dat men thans in tweestrijd staat over de vraag wie eigenlijk moet zorgen voor de ouderen wanneer zij op een bepaald ogenblik hulpbehoevend zijn.

Eenzijds is er het familiale principe volgens hetwelk het in eerste orde een plicht blijft van de kinderen om te zorgen voor hun ouders en anderzijds is er het meer algemeen principe dat zegt dat de maatschappij deze taak op zich moet nemen.

Aldus wordt een bijna onoplosbaar probleem gecreëerd. Aan de ene kant vragen de individuen die worden aangesproken zich af of zij financieel wel kunnen en moeten instaan voor hun ouders en vaak trachten zij deze taak af te wentelen op de maatschappij met alle middelen waarover zij beschikken. Aan de andere kant wil de maatschappij het wel allemaal op zich nemen, maar zij weet ook niet precies welke haar middelen hiertoe zijn. Kan de maatschappij bovendien blijven hulp bieden wanneer zij manifest vaststelt dat bepaalde personen er helemaal geen recht op hebben omdat zij zelf, of hun kinderen, voldoende bezitten of omdat zij ervoor gezorgd hebben zich voordien onvermogen te laten verklaren?

Sommige families verkeren echter in de onmogelijkheid hun ouders hulp te bieden en dan treedt de maatschappij op. In dat verband heeft de federale regering een aantal koninklijke besluiten uitgevaardigd aangaande de verdeling tussen de onderhoudsplichtigen. Hier wordt tevens aandacht besteed aan de werking van de OCMW's die bijdragen leveren en personen onderhouden.

Beroepshalve stel ik echter vast dat bepaalde OCMW's ingevolge een eenvoudige vraag, zonder een maatschappelijk verslag en zonder verdere informatie, gelden toekennen en geen rekening houden met een uitspraak van de vrederechter tot uitbetaling van onderhoudsgeld. In feite werd in die gevallen het systeem zonder meer toegepast. Zo werden sommige personen in een OCMW-rustoord geplaatst zonder dat werd nagegaan of zij inkomsten genoten of en zonder informatie in te winnen over eventuele vroegere uitspraken.

Op dat vlak is er weliswaar enige verbetering merkbaar. Thans ontvangen de OCMW's duidelijke instructies, zodanig dat dergelijke problemen grotendeels zijn verdwenen.

Een knelpunt blijft echter het feit dat de verschillende OCMW's het systeem niet op dezelfde manier toepassen. Sommige OCMW's passen de onderhoudsplichtberekening van gelden die zij hebben uitbetaald niet toe omdat zij zulks als een maat-

Van Vaerenbergh

schappelijke taak beschouwen ; andere OCMW's houden er dan weer een andere zienswijze op na.

Het kan gebeuren dat iemand van de ene gemeente naar de andere verhuist en zo, via domicilieringen, zijn problemen tracht op te lossen.

Mevrouw de minister, het is volgens mij aangewezen ter zake naar een vormigheid te streven.

De voorzitter : Mevrouw De Meyer heeft het woord.

Mevrouw M. De Meyer : Mijnheer de voorzitter, de studie van de heer Baumans — hoofd van de maatschappelijke assistenten bij het OCMW van Oostende — in verband met de grote verscheidenheid van de onderhoudsplichtberekening heeft heel wat stof doen opwaaien.

Zijn stelling is dat allerlei federale maatregelen de samenlevings solidariteit grotendeels hebben verlegd van het nationale naar het lokale vlak. Dit leidt onvermijdelijk tot overbelasting van het lokale draagvlak, waardoor de kosten alweer naar een lager niveau worden doorgeschoven, met name de familiale solidariteit.

In zijn onderzoek is de heer Baumans vrij genuanceerd. Enerzijds gaat hij ervan uit dat de onderhoudsbijdragen zoals die bestaan voor jongeren, wel verantwoord is, anderzijds pleit hij resoluut voor "prioritaire" samenlevings solidariteit als het gaat om plaatsingskosten voor bejaarden. Onderhoudsbijdragen voor geplaatste bejaarden zijn volgens hem alleen verantwoord als de levensstandaard van kinderen en kleinkinderen hierdoor niet wordt aangetast. Naast deze basisfilosofie constateert hij dat de bijdrageberekening in de verschillende Vlaamse OCMW's telkens op een andere wijze gebeurt, zodat afhankelijk van de plaats waar men woont de ene keer niets en de ande-

re keer 5.000 frank wordt uitbetaald. Dit lijkt ons totaal onverantwoord.

Mevrouw de minister, vindt u de bijdrageplicht voor geplaatste bejaarden verantwoord, rekening houdend met het feit dat steeds meer bejaarden na een leven hard werken, met hun klein pensioen geen noodgedwongen rusthuisopname kunnen betalen ? Vindt u het verder verantwoord dat de al dan niet deficitaire toestand van het OCMW bepaalt hoeveel er precies wordt teruggevorderd bij de kinderen ?

Minister W. Demeester-De Meyer : Dat is een federale materie.

Mevrouw M. De Meyer : Het probleem bij deze materie is dat zodra men spreekt over onderhoudsbijdrage van de OCMW's, men van het kastje naar de muur wordt gestuurd. Wie is uiteindelijk bevoegd : de heer Santkin, mevrouw De Galan of u, mevrouw de minister ?

Minister M. Demeester-De Meyer : Zulks behoort volledig tot de bevoegdheid van de heer Santkin.

Mevrouw M. De Meyer : Mevrouw de minister, welke maatregelen zult u nemen om te komen tot een eenvormige aanpak, zonder daarom de OCMW's, die de menselijke aanpak van het probleem hanteren, te straffen ?

De voorzitter : De heer Van Wambeke heeft het woord.

De heer H. Van Wambeke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik denk dat collega Van Vaerenbergh het probleem correct heeft geschetst in zijn inleiding.

Het gaat om de keuze tussen de solidariteit binnen een familie ten aanzien van hun bejaarde ouders en het afwentelen van hun verantwoordelijkheid naar de gemeenschap die al bijzonder veel moet bijdragen voor de oudere bevolking.

Mevrouw De Meyer, de wet op dat vlak is duidelijk en de kinderen die een dergelijke last financieel niet

kunnen dragen, worden niet aangesproken.

Ik blijf erbij dat het op de eerste plaats de familiale solidariteit is die moet spelen. Het gaat toch niet op dat steden en gemeenten hoge bijdragen moeten storten aan de OCMW's, terwijl betrokkenen eigendom of kapitaal heeft, wat na een ernstig onderzoek steeds kan worden aangetoond. Vergeet ook niet dat sommige kinderen die zelf financieel niet verveeld zitten, toch hopen nog ooit te zullen erven.

Ik spreek uit ervaring. In mijn stad wordt op dit ogenblik meer dan 3.500 frank per hoofd van de bevolking betaald voor het OCMW. Mijnheer Van Vaerenbergh, u kunt aan ons toch niet vragen nog eens supplementair voor deze groep van personen tussenbeide te komen. Ik meen dat het een kwestie van solidariteit is, die binnen eenzelfde familie moet spelen.

Mevrouw De Meyer, er zijn inderdaad mensen die behoeftig zijn. Dat is in iedere gemeente het geval, in de ene al meer dan in de andere. Indien men alleen staat of de familie niet kan bijdragen, is dit inderdaad een taak van de gemeenschap. Ik vind dat de wet zeer duidelijk is en dat zij door iedereen zou moeten worden toegepast.

Zoals reeds gezegd tijdens een van vorige commissievergaderingen, wanneer het bij voorbeeld ging over het grote aantal bestaansminimumtrekkers te Gent, ontbreekt vaak het sociaal-maatschappelijk verslag. In grotere steden als Antwerpen, Gent, Mechelen zal het waarschijnlijk voor het beperkte aantal maatschappelijke werkers moeilijk zijn dit onderzoek grondig te doen, terwijl in kleinere gemeenten de evolutie omzeggens op de voet kan worden gevolgd.

Men zal nooit kunnen verhinderen dat men vooraf gaat polsen naar de voorwaarden bij het plaatselijke OCMW. Wanneer deze instelling een strengere reglementering toe-

Van Wambeke

past, zal men eventueel een ander domicilie nemen en kiezen voor een stad of een gemeente waar de reglementering soepel wordt toegepast. Op dat ogenblik telt alleen de domiciliëing.

De heer E. Van Vaerenbergh : Ditzelfde principe geldt ook voor de belastingen !

De heer H. Van Wambeke : Dat is juist. Ik vind het alleen zeer spijtig dat men op die manier gaat zoeken naar de zwakke schakels in het systeem.

Ik blijf erbij dat mocht elke gemeente en elk OCMW, gewoon de wet toepassen, dit probleem helemaal niet zou bestaan.

De voorzitter : De heer Vandendriessche heeft het woord.

De heer B. Vandendriessche : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het is inderdaad juist dat voorliggend probleem een federale materie is. Toch meen ik -en dit is ook gebleken bij de bespreking van de ouderenbeleidsbrief — dat dit punt heel wat te maken heeft met welzijn.

Het feit van de toepassing van de onderhoudsplicht geschiedt bij vele bejaarden in een zeer emotionele sfeer. Dit heeft tot gevolg dat er in de praktijk heel wat verborgen armoede is aangezien ouderen bang zijn, wetende dat hun kinderen zullen moeten bijdragen, om stappen te doen. Dit principe is echter in het Burgerlijk Wetboek ingeschreven ; er kan dus juridisch niet worden van afgeweken. Het Burgerlijk Wetboek bepaalt immers dat men moet instaan voor zijn behoeftige gezinsleden. In 1984 en 1987 werd dit principe door het koninklijk besluit nummer 244 nogmaals bevestigd. Degenen die de debatten toen hebben gevolgd, weten hoe hartverscheurend ze zijn verlopen.

Het uitgangspunt voor de desbetreffende discussie moet zijn dat er

wat de onderhoudsplicht betreft voortdurend een harmonisch evenwicht zal moeten worden gezocht tussen enerzijds de solidariteit van de gemeenschap en anderzijds de solidariteit van het gezin. Dergelijke filosofie kan nooit resulteren in de stelling dat de onderhoudsplicht moet worden afgeschaft. Het gezin is een belangrijk gegeven ; er zijn trouwens ook een aantal voordelen aan verbonden onder meer inzake erfrechten.

In de praktijk moet het principe van de onderhoudsplicht mijns inziens ook een element blijven uitmaken van een zekere gemeentelijke autonomie op het financiële vlak. Wanneer een gemeente het bedrag niet terugvordert van de onderhoudsplichtige dan moet zij het terugvorderen van de gemeenschap. Te Gent bijvoorbeeld moet iedere opgenomen bejaarde in een rusthuis van het OCMW, dus in feite van de gemeenschap, 800 frank bijbetalen. Dit wil zeggen dat dit bedrag niet wordt gevraagd van de onderhoudsplichtige. Ik geef daarop geen commentaar. Het geeft echter aanleiding tot zeer vreemde situaties als men vaststelt dat een particulier rusthuis gelegen is vlak naast een OCMW-rusthuis, waar de gemeenschap dus per dag sowieso 800 frank moet bijdragen in de onderhoudsplicht. Dergelijke toestand stemt tot nadenken en is in de praktijk oorzaak van zeer emotionele discussies.

In de hier reeds vermelde studie staat ook dat de billijkheidsregel wordt toegepast zeker wanneer er een slechte relatie is tussen onderhoudsplichtigen en de ouders ; in 62 percent van de gevallen vordert het OCMW gewoon niet terug. Wanneer er sinds jaren geen contact meer is, gebeurt het zelfs in 75 percent van de gevallen.

Wel blijkt — en daaromtrent zijn in de pers reeds verschillende studies verschenen — dat er een enorm verschil bestaat tussen de diverse gemeenten. Het verschil kan zelfs tien keer meer bedragen. Dit is niet lan-

ger aanvaardbaar. Wanneer te Gent 2.000 frank wordt gevraagd, vraagt men te Mechelen voor hetzelfde geval 15.000 frank. Het is normaal dat de mensen dit niet kunnen begrijpen. Mijns inziens moet er eenvormigheid komen. Ik vraag mij af — maar dit behoort waarschijnlijk niet tot uw bevoegdheid — of niet naar een maximumbarema moet worden gestreefd.

De voorzitter : Collega's, mag ik u vragen binnen onze bevoegdheid te blijven. Als wij voortdurend hierbij de federale materies betrekken, gaan wij in feite onze bevoegdheid te buiten.

De ondertoon van de interventie van mevrouw De Meyer is het hele armoede- en ouderenbeleid. In het kader van een interpellatie moeten wij ons wel degelijk tot het onderwerp beperken.

De heer Van Vaerenbergh had het in zijn interpellatie over het verschil in toepassing van de onderhoudsplicht in de diverse gemeenten. Dit onderwerp behoort wel degelijk tot onze bevoegdheid.

Minister Demeester-De Meyer heeft het woord.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik was enigszins verveeld met deze interpellatie, niet zozeer wegens de interpellatie zelf, maar louter en alleen door het feit dat het hier nogal duidelijk is wie ter zake bevoegd is.

De vragen die mevrouw De Meyer heeft gesteld, zijn vragen waarop ik in persoonlijke naam, misschien als Kamerlid, kan antwoorden — wat ik ook zal doen — maar waarop ik als minister geen antwoord kan geven. Deze problematiek ressorteert inderdaad onder de bevoegdheid van de heer Santkin. Het gaat er ook niet om de bevoegdheid door te schuiven van de heer Santkin naar mevrouw De Galan ; armoede en alles wat daarmee te maken heeft is puur en alleen een bevoegdheid van de heer Santkin. Het hoofdstuk VII van de

Demeester-De Meyer

OCMW-wetgeving is duidelijk een bevoegdheid van de federale minister, nogmaals bevestigd en bekrachtigd door de Sint-Michielsakkoorden waarin duidelijk wordt beschreven welke bevoegdheid tot de federale en welke tot de Vlaamse regering behoort.

Op de vraag van de heer Van Vaerenbergh betreffende het verschil in toepassing van de wet door de OCMW's kan de Vlaamse overheid als het ware interfereren, enkel en alleen door de gouverneurs te vragen de meldingsplicht te doen naleven zodanig dat wij een vergelijking kunnen maken en dan misschien aan de hand hiervan suggesties kunnen doen aan de federale regering. Zeggen dat wij een beperkt plafond moeten invoeren, behoort niet tot onze bevoegdheid. Dit is een louter federale materie.

Uw bekommernis is terecht. Het is echter een feit dat de federale reglementering door de OCMW's op een verschillende manier kan worden toegepast.

Het eerste lid van artikel 16 van het koninklijk besluit tot uitvoering van het artikel 13 van de OCMW-wetgeving bepaalt en ik citeer : "Bij het bepalen van de tussenkomst van de onderhoudsplichtige laat het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn zich leiden door een door de Raad voor Maatschappelijk Welzijn vastgestelde schaal of barema, waarvan het kan afwijken mits inachtna-me van bijzondere omstandigheden". De federale wetgeving bepaalt duidelijk dat er een interpretatieve toepassing van het onderhoudsgeld mogelijk is. Zelfs met deze regel kan de Vlaamse overheid, als voogdij-overheid, de gouverneurs en de OCMW's niet opleggen hoe deze regel in de praktijk moet worden toegepast.

Het enige wat ik, als hoogste toezichhoudende overheid, kan doen is de OCMW's wijzen op hun plicht om

de onderhoudsplicht toe te passen. Ik zou de gouverneurs ook kunnen verzoeken om bijzondere aandacht aan dergelijke beslissingen te besteden en er nauwlettend op toe te zien dat zij melding maken van de wijze waarop deze verplichting wordt toegepast. Dat is de enige bevoegdheid van de Vlaamse overheid.

Mevrouw De Meyer, ik meen dat behoeftigen altijd moeten kunnen participeren aan de solidariteit van de gemeenschap nadat de solidariteit van het gezin is gebleken. Ik denk dat daarover geen enkel probleem bestaat, zeker als het over bejaarden gaat. U hebt er zelf naar verwezen. Wat betekent behoeftig zijn op 21-jarige leeftijd of als men student is ? In welke mate is men dan behoeftig en in welke mate moet dat aan de familie worden doorgerekend ?

Het is duidelijk — de heer Vandendriessche heeft er trouwens naar verwezen — dat het ene OCMW deze bepaling op een andere manier zal toepassen dan een ander OCMW.

Ik kom nu tot uw vraag over de deficitaire toestand van OCMW's. De OCMW's bepalen zelf de wijze waarop zij het beleid voeren. Het is juist wat de heer Vandendriessche zegt, namelijk dat bepaalde OCMW's reeds vooraf, onder meer de OCMW's van Gent en Antwerpen, de bijdragen bepalen voor bijvoorbeeld de service-flats voor bejaardentehuizen. Over het algemeen is daar nog een bijpassing door het OCMW, vooraleer het element van de onderhoudsplicht wordt toegepast. In Antwerpen zijn de regels vrij duidelijk omschreven. Misschien zouden we via de gouverneurs kunnen nagaan welke de verschillende regels zijn die voor de onderhoudsplicht worden aangewend om ons in staat te stellen een vergelijking te maken.

Mijnheer de voorzitter, dat is mijn antwoord op de interpellatie.

De voorzitter: De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh : Mevrouw de minister, ik was er mijnderdaad van bewust dat deze interpellatie op de rand van de snede was. Dat is ook de reden waarom ik die interpellatie eerst in de federale Kamer had ingediend. Ik had gedacht daar eerst te kunnen interpelleren en mij daarna tot u te wenden. Door allerlei omstandigheden is de bevoegdheid voor Sociale Zaken naar minister Santkin gegaan. Ik heb dus eerst naar u mogen luisteren. Ik ben daar gelukkig om.

Mevrouw de minister, wat uw bevoegdheid betreft zou ik u toch een mooi voorbeeld kunnen geven van de manier waarop u zou kunnen werken. U zou bijvoorbeeld het Voeren-systeem kunnen toepassen en via een circulaire aan iedereen, in het kader van het koninklijk besluit, kunnen zeggen dat u of de gouverneur binnen bepaalde normen de goedkeuring zullen verlenen. U verandert dan niets aan de wetgeving, u past ze enkel strikter toe. Dat is heel correct. Wij hebben nu dat systeem geleerd en u kunt het in de toekomst nog toepassen, ook voor dit probleem.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer Van Vaerenbergh, ik ben niet zo zeker dat u gelijk hebt. De basisreglementering is een federale reglementering. Wij zouden ze eventueel kunnen aanvullen en zeggen voor de uitvoering van bepaalde elementen van de reglementering, middelen ter beschikking te stellen.

De heer E. Van Vaerenbergh : Ik denk dat u nog iets verder kunt gaan. U verandert niets aan de bestaande wetgeving. U beslist alleen om niet goed te keuren of degene die moet goedkeuren opdracht te geven, om niet goed te keuren. Dat is wat op dit ogenblik de minister van Binnenlandse Zaken op andere terreinen doet.

Minister W. Demeester-De Meyer : De bevoegdheid ligt, vanuit de federale regering, bij de OCMW's. Wat u voorstelt is dat de Vlaamse overheid

Demeester-De Meyer

deze bevoegdheid aan de OCMW's zou onttrekken en bij de Vlaamse overheid leggen.

De heer E. Van Vaerenbergh : Dat is een juridisch kluwen dat vandaag veel minder belangrijk is dan het gegeven zelf.

Wij zullen de federale minister vragen om daarover overleg te plegen.

De heer H. Van Wambeke : Dat dossier komt nooit tot bij de minister. Zelfs de gouverneur heeft daarop geen zicht. Het blijft binnen het comité Sociale Dienst. Het gaat hooguit naar de Raad en in de meeste gevallen gebeurt dat zelfs niet meer. De minister heeft daarop geen zicht.

Minister W. Demeester-De Meyer : Het enige wat ik kan doen is aan de gouverneur vragen om bij de lokale OCMW's aan te dringen hun criteria kenbaar te maken. Dat kan bij wijze van enquête. De gouverneur kan hen er dan nog op wijzen dat ze hun boekje te buiten gaan.

Mevrouw M. De Meyer : Ik wens toch even te signaleren dat dit probleem niet alleen rijst voor de onderhoudsbijdrage voor geplaatste bejaarden, maar ook voor allerlei andere extra toelagen die door het OCMW worden gegeven. Ik denk aan de verwarmingspremie, de kolonbon enzovoort. Elk OCMW hanteert zijn eigen regels en regeltjes. Dat element werd ook in het algemeen verslag over de armoede aangeklaagd. Het gaat niet op dat een verhuizing van een gemeente naar een andere, minder recht op bepaalde toelagen geeft.

Minister W. Demeester-De Meyer : Dat is echter iets anders. U vergelijkt twee niet vergelijkbare systemen. De onderhoudsplicht is door de federale overheid gereguleerd en toe te passen door de lokale overheid, in dit geval het OCMW. Wat u zegt, houdt verband met de eigen praktijk van elk OCMW en die

is niet gebaseerd op enige reglementering. Men onderzoekt de behoefte, men gaat na of er een menswaardig bestaan is. Een OCMW kan dan, tijdelijk of permanent, een bepaalde bijdrage toekennen of terugbetalingen doen. Dat is echter totaal verschillend.

De voorzitter : De heer Van Wambeke heeft het woord.

De heer H. Van Wambeke : Ik herhaal wat ik daarnet heb gezegd : kleine OCMW's weten welke familie die bijdrage nodig heeft en wie degenen zijn die er misbruik van maken, want het aantal dossiers blijft overzichtelijk. Dat is niet mogelijk in Gent, Antwerpen of Mechelen.

Aan mevrouw De Meyer wens ik nog te zeggen dat de gemeenschap nu reeds iets doet. De beheerders van de rustoorden — ik spreek niet over de RVT's — weten dat de gemeente elke dag voor haar bejaarden een bepaald bedrag bijdraagt. In feite is er onrechtstreeks al een zekere tussenkomst van de gemeenten. Ook dat loopt op. Er wordt dus wel degelijk al iets gedaan.

Minister W. Demeester-De Meyer : Ik wens nog een aanvulling te geven. Ook via het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn, dat 1,2 miljard frank bedraagt, gaat 20 percent naar plaatsingstussenkomst voor bejaarden en 12 percent naar behoefte. Dat is geen element ter verdediging. Ik wil alleen maar aantonen dat de Vlaamse Gemeenschap al een deel van de verantwoordelijkheid draagt die ook door de OCMW's moet worden gedragen. Dit geldt ook als antwoord op uw tweede bedenking waar u spreekt over het deficit van OCMW's. De Vlaamse Gemeenschap draagt dus een deel van dat deficit.

De voorzitter : Dat is juist, mevrouw de minister, maar veronderstel dat het OCMW beslist om op basis van de federale context de onderhoudsplicht niet meer toe te passen. Men kan altijd een reden vinden. Dat

heeft automatisch een repercussie op de gemeentelijke financiën.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heren Van Vaerenbergh, Maertens en Vandendriessche en mevrouwen Maximus en De Meyer werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie ingediend.

De Raad zal zich daarover tijdens de volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

— *Het incident wordt gesloten om 10.45 uur.*

Interpellatie van de heer M. Maertens tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over het hulpmiddelenbeleid van de Vlaamse regering ten aanzien van gehandicapte personen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Maertens tot mevrouw Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over het hulpmiddelenbeleid van de Vlaamse regering ten aanzien van gehandicapte personen.

De heer Maertens heeft het woord.

De heer M. Maertens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, op 20 oktober 1994 interpeleerde ik al in deze commissie over het hulpmiddelenbeleid ten aanzien van gehandicapte personen. Dat gebeurde naar aanleiding van de actie "Genoeg gerold". Eind vorig jaar drong ook het Vlaams Fonds erop aan de juli-besluiten te wijzigen, wat de Vlaamse regering dan ook heeft gedaan bij besluit van 21 december 1994. Nochtans houdt ook dit onvoldoende rekening met het unaniem

Maertens

advies van het Vlaams Fonds, met de ideeën van de gehandicapte zelf en met de overwegingen die tijdens de begrotingsronde in december werden gedaan.

Tijdens de besprekingen in december kwam het persoonsgebonden assistentiebudget uitvoerig ter sprake. De minister weigert nog steeds deze vorm van hulpverlening als een mogelijk terugbetaalbare factor op te nemen in de criteria inzake sociale hulp. Heel wat landen gaan evenwel Vlaanderen vooraf met een dergelijk initiatief en het lijkt me daarom goed de formule ten minste eens uit te proberen. Dat dit verder moet worden getoetst aan een specifieke Vlaamse context, is vanzelfsprekend, maar het mag geen alibi worden om het zonder meer op de lange baan te schuiven. Bovendien zou het onaanvaardbaar zijn dat het assistentiebudget volledig aan de hulpverlening door bestaande diensten zoals gezins- en bejaardenhulp wordt gekoppeld. Het assistentiebudget moet binnen de gehandicaptenzorg een volwaardig geïntegreerde discipline worden.

De minister speelt tevens met de gedachte het hele bedoelde budget en zelfs het integrale hulpmiddelenbeleid te laten afhangen van het bedrag dat het federale ministerie van Sociale Voorzorg uittrekt voor tegemoetkomingen aan gehandicapten. Voor de betrokken sector is dat een onbespreekbaar voorstel, want de vermelde tegemoetkomingen zijn als inkomensvervangend bedoeld. Bovendien wordt een integratievergoeding toegekend in het kader van de niet-berekenbare meeruitgaven inherent aan de handicap. Bij individuele materiële hulp gaat het om een vergoeding voor de berekenbare meerkosten in functie van de handicap. Dat is toch heel wat anders.

Mevrouw de minister, u beklemtoont telkens weer dat de gehandicapte zijn handicap uiteindelijk moet leren "verwerken". Wij veronder-

stellen dat dit gewoon een manier is om een geargumenteerde discussie te ontlopen. Gehandicapten die over hun volle geestelijke vermogens beschikken, voelen zich danig gediscrimineerd wanneer ze louter van tegemoetkomingen moeten leven. Velen van hen hebben er overigens geen recht op. Deze mensen willen niets liever dan zich via hulpmiddelen en persoonlijke assistentie sociaal en professioneel volkomen te integreren. Ze weten dat dit mogelijk is en dat het hun enige kans is om als volwaardige burgers te functioneren. Als ze dan al een tegemoetkoming ontvangen -het "mooie bedrag" van 35.000 frank, zoals de minister het uitdrukt- dan is die absoluut ontoereikend om in hun levensonderhoud te voorzien én de noodzakelijke hulpmiddelen en assistentie te bekostigen die hun integratie in de hand moeten werken. De bijstand aan personen, zelfs indien deze in een financiële context gebeurt, valt hoe dan ook onder uw bevoegdheid en niet onder die van de federale overheid. Dit blijkt trouwens uit het advies van de Raad van State bij het ontwerp-decreet tot oprichting van het Vlaams Fonds.

U oppert ook nog dat de idee van een persoonlijk assistentiebudget utopisch is. Dat houdt geen steek. De Verenigde Staten, de Scandinavische landen, Groot-Brittannië en zelfs Nederland en Duitsland hantieren een gelijksoortig systeem. Vlaanderen vormt veeleer de uitzondering op de regel. We stellen daarom voor dat u de buitenlandse ervaringen eerlijk evalueert. Op die manier zal het wellicht tot u doordringen dat de bestaande en doorlopende assistentie door familieleden en vrijwilligers zonder enige financiële compensatie of sociale bescherming op langere termijn onhoudbaar is. Een meer gedetailleerde omkadering van het vrijwilligerswerk is alvast een stap in de goede richting, maar het beslaat niet het volledige probleem en spijst zich alweer niet toe op de gehandicapte zelf.

Vervolgens wil ik de minister erop wijzen dat het niet de gehandicapten zijn die het moeilijk hebben met de verwerking van hun handicap : ze leven er immers al jaren mee. Het is het beleid dat er geen raad mee weet, vinden de gehandicapten zelf, want het accepteren van een handicap heeft verregaande consequenties, en tot nu toe heeft men daar nog geen affiniteit mee.

Tijdens de vergadering van 29 november 1994 drong de raad van bestuur van het Vlaams Fonds erop aan dienstverlening door fysieke en/of rechtspersonen mogelijk te maken in het kader van de individuele materiële bijstand. Als men zelfs daar niet op ingaat, dan ligt het niet aanvaarden van de handicap overduidelijk bij het beleid en niet bij de getroffen zelf. Daar gaat het hem vandaag om. Aan u nu om daar in positieve zin iets aan te veranderen.

Wanneer we het over integratie hebben, mogen we niet uit het oog verliezen dat daarbij een onderscheid tussen twee soorten moet worden gemaakt: de sociale en de professionele integratie. De eerste vorm wordt door de nomenclatuur beperkt en voor de tweede is zelfs niet eens dat voorhanden. In het besluit van 20 juli 1994 worden de tussenkomsten voor individuele materiële hulp strikt beperkt tot wat in de "genomenclaturiseerde" bijlage bij het basisbesluit van 31 juli 1992 is vastgelegd. De betrokken sector heeft zich daartegen verzet omdat alles wat daarin niet werd omschreven - zoals de speciale nachtstoelen, bepaalde communicatieapparatuur en zelfs gadgets- de jure en de facto zou worden uitgesloten. Het besluit van 21 december 1994 doorbreekt nochtans dit principe. Artikel 3 voorziet in de uitvoering van een nieuw artikel 9bis in het besluit van 31 juli 1992 door oprichting van een Bijzondere Bijstandscmissie. Hoewel een dergelijke commissie aanvaardbaar is zolang ze op een deskundige wijze tewerk gaat, kunnen we er niet mee instemmen dat de samenstelling

Maertens

ervan door de Vlaamse regering gebeurt. Die bevoegdheid behoort toe aan de raad van bestuur van het Vlaams Fonds, die nu door de getroffen regeling buiten spel wordt gezet of die op zijn minst zijn functie danig uitgehold ziet. Dat kan niet de bedoeling zijn geweest.

Het advies van de raad van bestuur stipuleerde overigens ook nog dat de Bijzondere Bijstandscmissie periodiek verslag zou moeten uitbrengen aan de raad van bestuur van het Vlaams Fonds. Die bepaling wordt gewoon weggewimpeld. Derhalve ontstaat een toestand waarbij een uitvoerende administratie de facto "carte blanche" krijgt en zodoende aan de democratische -en in zekere zin dus ook aan de parlementaire- controle ontsnapt. Ik vraag daarom dat de leden van de commissie de ernst van deze procedure even zouden inschatten en naar aanleiding van dit inzicht de motie zouden steunen die we straks zullen indienen. Alleen op die manier zal de gehandicapte in onze maatschappij weer een democratische behandeling kunnen genieten.

Het meest schrijnende aspect van deze zaak is zonder twijfel dat de betrokken bevolkingsgroep tegen de beslissingen van de Bijzondere Bijstandscmissie niet eens de gewone beroepsprocedure kan inroepen. Dit staat haaks op de algemene rechtsbeginselen. De betrokkenen moeten zich rechtstreeks tot de Raad van State wenden met klachten en kunnen dus niet terecht bij de beroepscommissie van het Vlaams Fonds, met alle vertragingen, de rechtsonzekerheid en administratieve rompslomp van dien. Bovendien behoren gehandicapten meestal al tot de laagste inkomensklasse en zijn ze amper mobiel. Voor hen is dit dus een schoolvoorbeeld van discriminatie.

Mevrouw de minister, deze laatste overwegingen alleen al moeten u ertoe bewegen onze motie te steu-

nen. We mogen in geen geval terugkeren naar middeleeuwse toestanden waarbij onder het mom van liefdadigheid aan de gehandicapte wordt duidelijk gemaakt dat hij zich gelukkig moet prijzen voor de aangeboden hulp. Dat is pure discriminatie van intellectueel volwaardige, maar fysisch andersvalide medemenssen. De werkwijze die u voorstaat wijst evenwel in die richting.

Mevrouw de minister, ik geef toe dat u onder financiële druk staat, maar met uw werkwijze gaat men toch deze richting uit.

Thans een woord over het probleem van de rolstoelen. Alhoewel in een forfaitaire tussenkomst wordt voorzien voor een tweede gewone rolstoel, is het ongehoord dat het fonds niet tussenkomt voor elektrische en elektronische rolstoelen tot maximum 300.000 Belgische frank, zeker wanneer het RIZIV niet tussenkomt. De minister verwijst ter zake naar de verschuiving van de tenlasteneming ten voordele van de ziekteverzekering en ten nadele van het budget van de Vlaamse gehandicaptenzorg. Ons inziens houdt dit juridisch geen steek en wil ik dit dan ook even bewijzen.

Ten eerste, artikel 6 van het decreet van 27 juni 1990 bepaalt dat de tussenkomst van het fonds wordt geweigerd of verminderd indien de persoon met een handicap op basis van een andere wettelijke of reglementaire bepaling kan aanspraak maken op een tussenkomst. Het woord "verminderd" wijst erop dat een aanvullende tegemoetkoming van het fonds wel mogelijk is.

Ten tweede, artikel 4 van het besluit van 31 juni 1992 spreekt over de tussenkomst die wordt geweigerd indien de tenlasteneming ervan behoort tot de bevoegdheid van andere overheidsdiensten. Het belangrijkste is hier duidelijk de term "de effectieve tenlasteneming", aangezien het tot de bevoegdheid behoort.

Ten derde, de inhoud van het basisbesluit van 31 juni 1992 is zelfs tegenstrijdig. Terwijl artikel 4 van dit besluit elke tussenkomst schijnt te weigeren indien een andere overheidsdienst bevoegd is, stipuleert artikel 10, derde lid van hetzelfde besluit, dat het bedrag van de tenlasteneming in elk geval wordt verminderd met het bedrag van de tussenkomst die de aanvrager geniet of kan genieten krachtens een andere wettelijke, decretale, ordonnantiële of reglementaire bepaling dan deze van het decreet. Het is uiteraard uitgesloten dat een dubbele tussenkomst wordt bekomen, maar het moet zo zijn dat als de ene niet betaalt, de andere het dan toch wel doet.

Strikt juridisch kan het fonds dus wel tussenkomen. Voor elektrische en elektronische rolstoelen is deze tussenkomst meer dan ooit aangewezen voor de zwaar gehandicapten die bijvoorbeeld in een instelling verblijven. Vóór juli 1994 kregen deze gehandicapten voor onkosten boven de dagprijs de onkosten voor de rolstoel volledig vergoed. Nu krijgen zij een nivellering naar beneden en vallen zij terug op de RIZIV-nomenclatuur met een lager bedrag en dus met alle gevolgen van dien. Dit voelen zij aan als een besparing op de rug van de zwaksten. De minister moet mij dan toch even het tegendeel bewijzen. Ook hier heeft de minister het voorstel van de raad van beheer van het fonds niet gevolgd en in geen enkel opzicht in dat verband trouwens.

Verder houdt de minister geen rekening met het advies van de raad van beheer van het fonds en van de sector om de plafonnering van de tussenkomst voor aanpassing van een wagen ten bedrage van 300.000 frank te doorbreken. Tevens wordt de tussenkomst voor het plaatsen van een half automatische of automatische versnelling volledig genegeerd. De mobiliteit van de zwaarst fysiek gehandicapten wordt hierdoor ernstig gehypothekeerd.

De gehandicapten vinden het verder ongehoord dat, ondanks het advies

Maertens

van de raad van beheer van het fonds, de minister onduidelijkheid laat bestaan in verband met de tussenkomst van computers voor gehandicapten. Hierop wens ik echter niet dieper in te gaan ; het is een reglementaire discussie. Toch moet deze zaak even worden bekeken.

Als conclusie zou ik willen stellen dat het besluit van 20 juli 1994 en het besluit van 21 december 1994 worden gekenmerkt door een gebrek aan goede visie op een geïntegreerde gehandicaptenzorg. Louter administratieve procedures, budgettaire premissen en kosten-baten-analyses zijn voor de groenen een totaal verkeerd uitgangspunt. Het gaat om de gehandicapten als mens en hun noden om zich in deze snel evoluerende maatschappij permanent te kunnen integreren. De groenen blijven erbij dat de individuele materiële hulp grondig moet worden herdacht en herschreven en dat het beleid op dat vlak voorbijgaat aan de realiteit.

Daarom had ik graag een antwoord van de minister op de volgende vijf vragen.

Ten eerste, waarom weigert de minister het beginsel van het assistentiebudget op te nemen als een mogelijk terugbetaalbare verstrekking in de criteria voor sociale hulp en blijft zij het in zijn geheel koppelen aan de hulpverlening door bestaande diensten van gezins- en bejaardenhulp en wenst zij het niet als een volwaardige geïntegreerde discipline te erkennen ?

Ten tweede, waarom wenst de minister het gehele hulpmiddelenbeleid afhankelijk te maken van het bedrag van de door de federale regering uitgekeerde integratietegemoetkoming ?

Ten derde, waarom wordt de bijzondere bijstandcommissie, voorzien in artikel 9bis van het besluit van 31 juli 1992, door de regering benoemd, alhoewel dit een exclusieve bevoegdheid is van het Vlaams Fonds ?

Ten vierde, waarom kan de gehandicapte niet de gewone beroepsprocedure instellen tegen de beslissingen van deze commissie ?

Ten vijfde, waarom wil de minister geen tussenkomst voorzien voor elektrische rolwagens tot een bedrag van 300.000 frank wanneer het RIZIV niet tussenkomt en op dit stuk het voorstel van het Vlaams Fonds ook niet volgen en evenmin rekening houdt met het advies om de plafonnering van de tussenkomst voor de aanpassing van de wagen te doorbreken ?

Ten zesde, waarom legt de minister het advies van het Vlaams Fonds naast zich neer om de tussenkomst van computers voor gehandicapten niet te beperken tot de meerkost van een draagbare PC ?

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer de voorzitter, ik zal antwoorden op de vijf vragen die door de heer Maertens werden gesteld.

Op de eerste vraag herhaal ik mijn reeds eerder gegeven antwoord op een interpellatie van het geachte lid, namelijk dat de huidige niet-tenlasteneming van het assistentiebudget zeker niet betekent dat de idee van het persoonlijk assistentiebudget niet de moeite waard blijft ze te onderzoeken. Zoals ik ook reeds heb gezegd en nu nog concreter zal omschrijven, heb ik reeds de opdracht gegeven om het bestaande onderzoek, uitgevoerd door de administratie van het Vlaams Fonds, alsook de evaluatierapporten van experimenten in Nederland nader te bestuderen en aan te vullen met cijfers, ook cijfers inzake tegemoetkomingen, enzovoort. Het ene kan niet zonder het andere worden gezien. Ik heb daarover reeds een gesprek gehad met mijn Nederlandse collega. Ik zal ook vergelijken met projecten rond assistentiebudgetten in andere landen, in het bijzonder Zweden en Denemarken, landen die op dat vlak

toch als vooruitstrevend bekend staan. Als u wenst dat ik er ook de Verenigde Staten aan toevoeg, wil ik dit graag doen. Ik meen echter dat het beter is dit niet te doen ; inderdaad, wij gaan daar zeer mager uitkomen. Van een toevallig bezoek in Washington heb ik gebruik gemaakt om even te gaan luisteren naar de omschrijving van het persoonlijk assistentiebudget. Dat gaat natuurlijk over mensen die anders niets, maar dan ook niets hebben. Ik heb die keuze niet gemaakt omdat ik denk dat een vergelijking met de Verenigde Staten niet nuttig is.

De reeds bestaande evaluaties zijn verdeeld met betrekking tot de wenselijkheid van de invoering van een assistentiebudget in Vlaanderen, mede gelet op de aanwezigheid van een uitgebreid hulpverleningsnetwerk dat reeds in belangrijke mate dezelfde functies vervult. Mogelijks vormen de resultaten van dit meer diepgaand onderzoek — en ik hoop dit in april te kunnen beëindigen — een basis voor een verantwoord experimenteel systeem in Vlaanderen.

Mijnheer Maertens, in het verleden heb ik u ook reeds gezegd dat u altijd bijzonder beschuldigend bent in uw uitspraken. Toch wil ik als het ware een beetje vergiffenis vragen voor al degenen die het beleid voeren. Experimenten opzetten lijkt vaak onrechtvaardig ten aanzien van degenen die aan het experiment niet kunnen participeren wanneer het gaat over het ter beschikking stellen van middelen. Ik geef er de voorkeur aan te weten waar wij naartoe willen. Het is niet de bedoeling dit probleem op de lange baan te schuiven. Ik wil zelfs binnen de drie maanden een antwoord formuleren.

Ik hoop dat ik u dan kan aantonen wat in andere landen mogelijk is en waar wij ons in Vlaanderen, rekening houdend met de federale tegemoetkomingen, op financieel, begeleidend en assistentiesysteem bevinden. Intussen blijf ik ook streven naar een betere beschikbaarheid voor personen met een handicap van

Demeester-De Meyer

de reguliere hulpverleningsvormen, zoals de poetsdiensten, de diensten voor gezins- en bejaardenhulp en de diensten voor zelfstandig en begeleid wonen. Dit zijn diensten die de gehandicapten persoonlijke assistentie kunnen verlenen. Op die manier maken zij het de gehandicapten ook gemakkelijker om zich te integreren.

Mijnheer Maertens, ik gebruik niet de uitdrukking dat gehandicapten moeten leren omgaan met hun handicap. Ik zeg alleen dat we het probleem van de handicap nooit uitsluitend met financiële middelen zullen oplossen. Dat is een uitdrukking die ik altijd gebruik en ik wil dat u deze woorden precies in mijn mond legt.

Ik kom tot een volgende vraag. Nergens in het besluit inzake individuele materiële bijstand wordt formeel verwezen naar de federale wetgeving of naar integratietegemoetkoming. Wat op het Vlaamse niveau wordt uitgebouwd, laat ik niet afhankelijk zijn van de federale wetgeving, integendeel. Ik heb op het federale vlak getracht om zelfs een oplossing te vinden voor die beperkte groep gehandicapten, zoals de mensen van Grimbergen, die in een instelling wonen en waar ik de federale tegemoetkoming niet afhankelijk wilde laten van het al of niet wonen in een instelling. Mijn opvolger, de heer Delizée, heeft dat wel gedaan. Alle pogingen ten spijt, zijn we er niet in geslaagd om dit onafhankelijk van elkaar te maken. Ik doe dit dus nooit. In de discussies rond het assistentiebudget, evenals in de wijze van terugbetaling van de hulpmiddelen, kan men rekening houden met de tegemoetkoming.

Collega's, ik was toch, samen met andere leden van het parlement, de opsteller van die wet. Een van de bedoelingen was om bijvoorbeeld de tussenkomst voor radio en tv globaal in de tegemoetkoming op te nemen. Daarmee wil ik aantonen dat iemand kan zeggen of hij dat al dan niet wenst.

Dit is vrij lang geleden en niet iedereen had een televisietoestel wat vandaag wel het geval is. Ik zeg dit om aan te tonen dat in de geest waarin de wetgeving in 1987 werd opgesteld, het de bedoeling was om zoveel mogelijk in de integratietegemoetkoming in te schakelen — ik spreek niet over de inkomensvervangende tegemoetkoming — en niet het berekenbare eruit te halen. In sommige omstandigheden is iets berekenbaar, in andere omstandigheden is dat niet het geval. De integratietegemoetkoming wordt precies toegekend aan de gehandicapte die, ten gevolge van de vermindering van zijn zelfredzaamheid, bijkomende kosten heeft om zich in het maatschappelijk leven in te passen.

Dit waren elementen uit de discussie van het verleden in de totstandkoming van de wetgeving. Het is natuurlijk juist dat, hoe hoger de integratietegemoetkoming is, hoe gemakkelijker het is voor de gehandicapte om zich te integreren.

Heel belangrijk daarbij is, u hebt er naar verwezen, dat het parlement en de regering bewust geen onderscheid hebben willen maken tussen mentaal en lichamelijk gehandicapten en dat we dat in de toekomst ook niet willen doen. U spreekt over gehandicapten die gebruik kunnen maken van al hun verstandelijke vermogens.

Ook bij de toepassing van de integratietegemoetkoming hebben we dit onderscheid bewust niet willen maken en hadden we het over de zelfredzaamheid van gehandicapten en het feit dat dit moet worden ondersteund. Dat is moeilijk. Ik begrijp dat de integratie andere vormen aanneemt naarmate men meer beseft waarmee men wordt geconfronteerd. Toch is het ook zo dat het scheppen van meer mogelijkheden voor mentaal gehandicapten via steun, het deze mensen gemakkelijker maakt om in de maatschappij een plaatsje te veroveren. Vandaar ook dat het me beter lijkt dit onderscheid ook in de toekomst niet te maken.

U refereerde ook aan de Bijzondere Bijstandsc commissie. Deze wordt net zoals de Beroepscommissie voor de Inschrijvingen, de Beroepscommissie voor Vergunningen en Erkenningen en de verscheidene adviescomités binnen het Vlaams Fonds door de minister benoemd. De Bijzondere Bijstandsc commissie vormt dus geen uitzondering op de regel. Ik onderstreep wel dat ik de suggesties van vele verenigingen ter harte heb genomen en dat ik er daarenboven naar heb gestreefd een representatieve commissie samen te stellen. Ze telt immers 50 percent gehandicapten : twee rolstoelpatiënten, twee blinden of slechtzienden en nog iemand met een andere handicap. Zij ervaren de moeilijkheden in de praktijk. Mevrouw An Sleecckx van "Independent Living" en de heer Vastmans, voorzitter van de KVG, behoren tot de leden. U moet toegeven dat ik heb geprobeerd precies voor die mensen die een grote inspraak wensen, ook in een vertegenwoordiging te voorzien in de Bijzondere Bijstandsc commissie. Bovendien bestaat het nieuwe orgaan uit vier vrouwen en zes mannen want ook aan dat soort evenwicht hecht ik belang. Zelfs diegenen die het beleid erg kritisch beoordelen, krijgen nu de kans via de Bijzondere Bijstandsc commissie een belangrijke rol te spelen. Als me dit angst zou inboezemen, zou ik de moed niet hebben opgebracht die mensen in de commissie toe te laten. Ik was evenwel van mening dat zij zelf mee over het budget mochten beslissen. Daarmee worden ook vele andere vragen beantwoord, mijnheer Maertens. Buiten de reglementering om kunnen in zeer uitzonderlijke omstandigheden ook beslissingen worden genomen waarmee het Vlaams Fonds zelf geen raad meer weet. Het klopt dus niet dat ik het advies van de raad van bestuur van het Vlaams Fonds niet heb opgevolgd.

In het besluit tot wijziging van het besluit met betrekking tot de individuele materiële bijstand werd voor de dossiers die door de Bijzondere

Demeester-De Meyer

Bijstandscommissie worden beoordeeld, geen beroepsprocedure opgenomen, aangezien het hier al om een speciale procedure gaat die een specifieke individuele evaluatie van de situatie vereist. Tegen een gewone beslissing kan men beroep aantekenen, maar wanneer we voor 10 procent van de middelen een Bijzondere Bijstandscommissie oprichten, hoeft daarbij dan toch niet nog eens in een beroepsprocedure te worden voorzien. De commissie is immers gedeeltelijk samengesteld uit gehandicapten en op die manier zou het erop lijken dat ze niet in staat is over deze zaken te oordelen. Als we ervan zouden uitgaan dat alles door de Bijzondere Bijstandscommissie moet worden beoordeeld, dan raken we hopeloos in de knoei. Het merendeel van de dossiers kan gemakkelijk conform de regels worden behandeld. De bijstandscommissie was nodig om in specifieke gevallen op te treden en het zou zinloos zijn die zaken nog meer vertraging te doen oplopen door ze nogmaals aan andere instanties voor te leggen.

Wat de terugbetaling van elektrische rolstoelen betreft, lijkt het me niet logisch dat de Vlaamse Gemeenschap een hogere tussenkomst voor dergelijke hulpmiddelen zou toekennen dan wat het RIZIV erin bijdraagt. Ik probeer uit te leggen waarom.

De verschuiving van lasten die daaruit zou resulteren is geenszins aangegeven aangezien dit zou leiden tot een nieuwe discussie die beter wordt vermeden. In een schrijven gericht aan mijn federale collega, minister De Galan, heb ik gesuggereerd voor de rolstoelen in een hogere tussenkomst te voorzien, namelijk 300.000 frank. Ik heb er geen enkel bezwaar tegen een dergelijke maatregel in te voeren.

Mijnheer Maertens, in uw interpellatie beweerde u dat ik niet in een terugbetaling wilde voorzien voor een rolstoel tot 300.000 frank. Dat is ech-

ter niet juist. Er werd wel in tussenkomsten voorzien voor elektrische rolstoelen tot 180.000 frank. In dat verband hebben wij ons gesteund op het bedrag van het RIZIV, wat volgens mij een gezond principe is. Het risico bestaat anders dat al degenen die recht hebben op een rolstoel via het RIZIV, zich niet meer tot het RIZIV gaan wenden, maar tot het Vlaams Fonds voor Gehandicapten. Dit zou alweer een nieuwe verschuiving van middelen teweegbrengen, hetgeen absoluut moet worden vermeden aangezien wij thans pleiten voor coherentie.

Indien morgen echter het RIZIV akkoord gaat met een tussenkomst tot 300.000 frank, dan zijn ook wij het daarmee onmiddellijk eens.

Betreffende de tussenkomst voor aanpassingen aan de wagen wil ik ter verduidelijking nog zeggen dat de basisidee van de regeling inzake individuele materiële bijstand erin bestaat de aanwijsbare meerkost van uitgaven voor hulpmiddelen in de mate van het mogelijke te compenseren. Het gaat er echter niet om de totale kostprijs ten laste te nemen. Daarom werd een maximum-bedrag van 300.000 frank vooropgesteld voor aanpassing van de wagen, naast de bijkomende tussenkomsten voor onder andere verplaatsing, gaspedaal, draaizetels, stuurbol met elektrische bediening, automatische transmissie en dergelijke, voor een bedrag van 200.000 frank. In totaal bereikt men dus een bedrag van 500.000 frank.

Op vraag van de gehandicapten worden bovendien aanpassingen in tweedehandswagens mogelijk gemaakt. In dat verband passen wij ons aan aan de markt: tegenwoordig zijn er veel meer goede tweedehandswagens die voor aanpassing in aanmerking komen.

Een volgend discussiepunt ging over het standaardmodel zonder opties. Indien bijvoorbeeld getinte ruiten ook moeten worden beschouwd als een meerkost, dan gaan wij niet mee

met de tijd. Wij hebben ons trouwens voorgenomen het dossier materiële hulp om de zes maanden te herzien, precies omdat wij samen met de tijd willen evolueren.

Ik kom nu tot de laatste vraag betreffende de tussenkomst voor computers. De huidige wijze van tenlasteneming is het gevolg van de huidige reglementering. Dat werd trouwens omschreven in punt 12 van de bijlagen. Dit verduidelijkt enkel het basisprincipe bepaald in artikel 5, met name dat de kosten voor de materiële bijstand bijkomende uitgaven moeten zijn ten opzichte van de uitgaven die invalide personen in dezelfde omstandigheden moeten dragen. Vermits een basisconfiguratie tot de algemeen verspreide communicatietechnieken behoort, wordt enkel de meerkost van een draagbare computer ten opzichte van een gewone computer ten laste genomen. Met andere woorden, alleen de meerkost voor de draagbare computer wordt ten laste genomen aangezien de basisuitrusting behoort tot het normale pakket dat door iedereen wordt aangekocht.

De voorzitter : De heer Maertens heeft het woord.

De heer M. Maertens : Mevrouw de minister, het is niet juist dat de basisconfiguratie tot ieders bezit behoort. Het is op dat vlak nog niet zo ver geëvolueerd als met de televisies bijvoorbeeld. Niet iedere gehandicapte beschikt over een computer ; hij moet die zich nog kunnen aanschaffen ook. Vaak wordt deze groep overigens geconfronteerd met een ernstig gebrek aan inkomsten.

Mevrouw de minister, in het begin van uw antwoord sprak u over vergiffenis en dergelijke. Welnu, schuld en boete maken zeker niet de essentie uit van deze interpellatie en horen meer thuis in de literatuur.

Ik meen evenwel dat gerust vergiffenis kan worden geschonken.

Mevrouw de minister, wat de beschuldigende toon in mijn uitspraken

Maertens

betreft, meen ik dat het ook onze taak is zeer kritisch te zijn teneinde een aantal zaken te kunnen open-trekken. Dit kan moeilijk zonder eventjes schoolmeesterachtig met de vinger te wijzen.

Mijnheer de voorzitter, ik keer nu terug tot de essentie.

Mevrouw de minister, het is een zeer grote stap voorwaarts dat u het onderzoek tot de ons omringende landen wilt uitbreiden. Wanneer ik daarbij de Verenigde Staten als vergelijkingspunt heb genomen, ga ik akkoord met uw opmerking dat dit een slecht vergelijkingspunt is. In het geheel van de opsomming was het echter wel nuttig de Verenigde Staten even te vermelden.

Mevrouw de minister, u hebt duidelijk een positief antwoord gegeven op mijn vraag inzake de bijzondere bijstandscmissie. Wat de beroeps-procedure betreft die op de bijstandscmissie zou worden toegepast — die al een uitzonderlijke situatie is — meen ik dat een discussie mogelijk moet zijn omtrent het eventueel aantekenen van beroep. Mijns inziens is het niet juist ter zake in geen beroep te voorzien.

U zegt dat het niet logisch is dat de Vlaamse Gemeenschap meer betaalt dan het Riziv. U zou daaromtrent met mevrouw De Galan overleg hebben gepleegd. Dit is positief.

Wanneer u over mijn formulering spreekt, namelijk "geen tussenkomst te voorzien voor elektrische rolwagens tot 300.000 frank wanneer het Riziv niet tussenkomt", verzoek ik u de zaken niet uit hun verband te halen.

Mevrouw de minister, globaal gezien zijn wij zeer gelukkig met uw antwoord. Ik meen dat wij op de goede weg zijn, vooral wat het principe betreft. Toch denk ik dat het noodzakelijk is een aantal administratieve zaken nog even te bekijken, onder meer inzake de bijstandscmissie en de meerkost voor een PC, of laten wij zeggen de basisconfiguratie.

Mijnheer de voorzitter, deze interpellatie heeft in ieder geval meer duidelijkheid gebracht. Ik hoop op dit onderwerp niet meer te moeten terugkomen. Het zou inderdaad vervelend zijn om de zes maanden dit onderwerp opnieuw te moeten aansnijden.

De voorzitter : Mevrouw De Meyer heeft het woord.

Mevrouw M. De Meyer : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, uw antwoord verheugt ons ten zeerste. U hebt een duidelijke opening gemaakt inzake het persoonlijk assistentiebudget dat toch een expliciete vraag was van de betrokkenen.

Eerste bemerking. Onze fractie dringt erop aan niet al te zeer de experimentele weg op te gaan. De cijfers en de gegevens zijn voorhanden ; de studies zijn gemaakt. Alleen moeten daaruit nog de nodige beleidsconclusies worden getrokken.

Tweede bemerking. Het is juist dat geld niet alles zal oplossen. Ons inziens is vooral de integratie en de opname in de maatschappij van zeer groot belang. Eén belangrijk sleutелеlement hierbij is het hebben van werk. Wij moeten zeker ook die piste trachten te bewandelen.

De voorzitter : De heer Maertens heeft het woord.

De heer M. Maertens : Mijnheer de voorzitter, ik verzoek u mij te verontschuldigen omdat ik nogmaals het woord vraag, maar ik denk plots aan een heel belangrijk punt dat ik niet in mijn repleik heb vermeld.

Wanneer de minister zegt dat de Vlaamse regering met opzet geen onderscheid heeft willen maken tussen de gehandicapten zelf, dan heeft ze volkomen gelijk. Wij staan volledig achter dit principe. Het is niet onze bedoeling een onderscheid te maken. Wij vestigen er wel de aandacht op dat mensen die over al hun mogelijkheden beschikken om zich in de normale beroepssfeer perfect in te schakelen, die zaak op een zeer intellectuele wijze bekijken ; voor licht mentaal gehandicapten, die op dat punt vaak assistentie nodig hebben, ligt het veel moeilijker. Ik herhaal dat het echter niet onze bedoeling is daar een onderscheid te willen maken. Deze regel moet blijven bestaan.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Maertens werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd.

Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De Raad zal zich daarover tijdens de volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

— *Het incident wordt gesloten om 11.27 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties.

Ze worden in twee edities uitgegeven :

- de eerste, met witte kaft en het embleem van de Vlaamse Raad in goudkleur, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen ;
- de tweede, met witte kaft en met onderaan rechts de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

AZRV : Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften

BAAZ : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken

BEAG : Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

CULT : Commissie voor Cultuur

EELW : Commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid

FIBE : Commissie voor Financiën en Begroting

HROL : Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

LENA : Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

MEDI : Commissie voor de Media

ONVW : Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

OPWV : Commissie voor Openbare Werken en Vervoer

SAMW : Commissie voor Samenwerking

WEGE : Commissie voor Welzijn en Gezondheid